

GIÁ BÁN	
DONG-PRAP	NGOAI-QUOC
Một năm . 500	0 00
Sáu tháng 2, 50	1, 50
Ba tháng 1, 50	2, 00

Mua báo phải trả tiền trước.
Tờ và mandat gửi cho M. TRẦN
BINH-THUẬN - 41 đường quăng áo
việt rông tin, (thương nghị trước).

TIẾNG-DÂN

Chức-nhiệm kiêm Chủ-tôn
HUYỀN - TRƯỚC - KHANG

Chức-nhiệm
TRẦN-BINH-THUẬN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

Chức-nhiệm
ĐƯỜNG ĐÔNG-BÀ, Đ

Chức-nhiệm
ĐƯỜNG ĐÔNG-BÀ, Đ

Chức-nhiệm
ĐƯỜNG ĐÔNG-BÀ, Đ

Tổ tiên ta là 100
trứng nở ra; hoặc
giả chính trứng ấy
đã sinh ra cái giống
chim lông và cá chạch
sao vậy?

MỘT ĐỀU MÊ-TÍN RẤT HẠI CHO DÂN-TỘC

Nguyên-lai của thuyết « Tiên-Rồng »

Trên các báo-chương xuất bản hàng ngày, trong các sách vở, từ nghị-luận phê-bình cho đến tiểu-thuyết thi-ca, chỗ nào ta lại không thấy đầy dẫy hai chữ Tiên-Rồng? Đầu mỗi cửa miệng từ câu lân-học cho đến ông hủ-nho khi nào ta lại không nghe lặp lất hai tiếng Tiên-Rồng? Hai chữ ấy, hai tiếng ấy, ta thấy đã chần chừ, nghe đã chần chừ, thế mà hãy đặt bút là viết đến, hãy mở miệng là nói đến, cơ hồ như nó đã vượt qua cái giới hạn ý-thức mà ra chỗ vô-ý-thức của não người mình.

Cái thuyết « Tiên-Rồng » xưa nay là cái Kinh-diễn của người Việt-nam, mà nhất là đương buổi dân-tộc cạnh-tranh, cái thuyết ấy lại thanh-hành lâm. Thế mà người mình chỉ biết nói « Tiên-Rồng » mà không xét nguyên-lai thuyết ấy là thế nào, ai ai cũng chỉ nhắm mắt tin can chờ không chịu xét thực hư lợi hại làm sao để biết đương nên theo nên tránh.

Đây kỳ-giá không nhắc lại chuyện thần-thoại Lộc-tục con vua Thần-nông (con Rồng) lấy Âu-cơ con vua Động-đình-hổ (con Tiên) sinh được 100 cái trứng hóa ra 100 con trai, một nửa theo cha xuống biển, một nửa theo mẹ lên rừng, chuyện thần-thoại ấy là khi-nguyên của lịch-sử Việt-nam ai ai cũng biết; kỳ-giá cũng bắt đầu phải nói cái thời-kỳ thần-thoại của lịch-sử là ám muội huyền-hoặc thế nào; chỉ xin xét cái nguyên-nhân sơ dĩ vì sao mà trong lịch-sử ta lại phát-sinh cái thần-thoại ấy, đến nỗi in sâu vào trong đầu não người mình trong mấy nghìn năm.

Cái thần-thoại « Tiên-Rồng » ấy có từ đời Hồng-bàng không rõ vào đời vua nào, từ hồi người Giao-chi (là tổ-tiên ta) xâm-nhập miền Trung-châu sống Nhị-hà và sông Thái-bình, đuổi dân thổ-trước mà chiếm lấy lãnh-thổ của họ, thì cái ý-nghĩa của nó lại rộng ra mà càng thêm mạnh. Đó chẳng qua là vì lợi-ích của quân-chủ và của chúng-tộc mà sinh ra câu chuyện hão-huyền như vậy. Song đều ấy là phổ-thông cho cả lịch-sử các dân-tộc trong thế-giới chứ không phải riêng cho lịch-sử Việt-nam. Ta hãy xem người Ấn-độ, khi xâm-nhập đất Ấn-độ ngày nay, chiếm lấy đất đai của thổ-dân, thì nhân ngay địa-vị chiến-thắng đem nhân-dân chia ra 4

giai-cấp để bảo-tri quyền-lợi cho chúng-tộc mình. Họ đặt ra chuyện thần-thoại rằng: hồi tối sơ có một vị thần gọi là Bơ-ra-ma (Brahma), lỗ miệng thần ấy sinh ra giai-cấp tăng-lữ, (Brahmanes) là giai-cấp tối cao, tay thần ấy sinh ra giai-cấp vương-sĩ (Kshatriya), chân thần ấy sinh ra giai-cấp công-thương, (Vaisyas), đến cái phần thấp nhất trong thân-thể của thần ấy là đầu ngón chân mới sinh ra giai-cấp lao-động và nô-lệ (Sudra). Ba cấp trên là về bọn chinh-phục, còn bao nhiêu bọn bị chinh-phục đều là dẫn vào giai-cấp thứ tư. Giai-cấp chế-độ giai-cấp ấy lợi quá nghiêm, không thể nào di-động được, cho nên từ xưa đến nay giai-cấp thứ tư vẫn nằm trong địa vị tối đê-liệt mà bị xã-hội bực-dối là thường, thế là một câu thần-thoại hoang đường như thế mà đã cấp cho bọn chiến-thắng kia, một cái lợi-khi lợi kỳ-diệu để áp-bức bọn chiến-bại. — Còn Nhật-bản thì từ xưa đã có câu thần-thoại rằng: hai thần Thiên - chiếu - đại-thần (Amaterasu) và Thiên-tri-ngạn (Susanoo), sáng tạo ra nước Thụy-tuế (Nhật bản ngày nay) rồi cho hoàng-tôn là Thiên-tân-ngan-ngan-hóa-quỳnh-quỳnh-chư-tôn (Jimmu Tem, Ninigino-Mikoto) là ngôi thiên-hoàng sang thủy ra đóng vua Nhật-bản xuống đó. Kịp đến đời Thiên-vũ-thiên hoàng về sau, dân tộc Nhật-bản chiến thắng được giống man-di thổ-trước, bèn nhân câu thần-thoại kia mà chia xã-hội ra 4 giai-cấp, dân tộc Nhật-bản chiếm 3 giai-cấp trên là: hoàng thất, tướng-quân và phiên-chúa, vũ-sĩ, nông-dân, thương-nhân, còn dân-tộc bị chinh-phục thì liệt cả vào giai-cấp thứ sáu là hạng uế-dạ-nhân, rất ty-liệt, từ xưa đến nay vẫn là một giai-cấp trầm-luân không đời nào ngóc đầu lên được. Thế là một câu thần-thoại mà giữ gìn quyền-lợi cho chúng-tộc Nhật-bản đối với chúng-tộc man-di, mà trong dân tộc Nhật-bản thì lại giữ gìn quyền-lợi cho giai-cấp hoàng thất đối với các giai-cấp khác.

Cái ý-nghĩa câu thần-thoại « Tiên-Rồng » của ta cũng chẳng khác gì cái ý-nghĩa câu chuyện « Bơ-ra-ma » của Ấn-độ và câu chuyện « Thiên - chiếu - đại-thần » của Nhật-bản. Ông-quân-chủ đối với nhân-dân muốn có một cái uy-quyền thực-lớn thì phải đặt mình riêng ra một địa-vị cách

xa mà làm cho cái não chất-dầu-giòn của nhân-dân tin rằng mình là giống giống thiên-thần. Như vậy thì nhân-dân không thể xâm-phạm đến mình, chỉ phải cúi đầu phục-mệnh, mà trên mình, trừ trời và thần ra thì không có cái quyền-lực gì hơn. Ấy bởi thế mà sinh ra câu chuyện Lộc-tục lấy Âu-cơ rồi sinh hạ 100 con trai để nối-ngôi-cha mà trị nước vậy. Một trăm người con ấy chia làm hai nửa, một nửa theo cha xuống biển, một nửa theo mẹ lên rừng, thế là để biểu thị rằng từ biển lên rừng, trong khắp cả nước, nhân-dân đều ở dưới quyền-chỉ-phối của giống giới Kinh-dương-vương (Lộc-tục, vua đầu đời Hồng-bàng) cả. Buổi đầu thì cái thuyết cội-gốc « Tiên-rồng » chỉ nói về nhà vua mà thôi, đến sau vì cái sự bành-trướng của dân-tộc, càng ngày càng phải tiến về nam, tổ-tiên ta phải xung-dột với các dân thổ-trước. Nhưng chúng-tộc bị chiến-bại ở đây không hỗn-cư và đồng-hòa với chúng-tộc chiến-thắng như ở Ấn-độ và Nhật-bản, cho nên không có cái chế-độ giai-cấp đặc-biệt như ở hai nước ấy. Song đối với những dân Thổ, Mán, Mường, Mọi, Chăm v. v. thì tổ-tiên ta lại tiến cái thuyết « Tiên-Rồng » lên để nói rằng cả chúng-tộc Việt-nam là con cháu Tiên-Rồng, rất là cao quí, mà những dân-tộc nam-di kia rất là ty-liệt. Cái thuyết « Tiên-Rồng » lúc bấy giờ đã suy-rộng ra mà làm cái bảo-bối để duy-tri quyền-lợi của chúng-tộc mình đối với các chúng-tộc khác.

Ấy cái nguyên-lai, cái ý-nghĩa của thuyết « Tiên-Rồng » là như thế, ta có muốn xét lợi-hại của nó thế nào thì trước hết phải nhận biết rằng nó sẽ đi phát-sinh ra là vì cái khởi-kiến bảo-tri quyền-lợi vậy.

(Còn nữa)
Ngô-nhân

1. Cái thần-thoại Tiên-rồng đã có thể là vì lợi-ích nhân-phân nó phát-có kỳ-giá không phải chỉ là lợi-ích cá-tư, mà vì rằng cái bước chinh-phục ấy là cái bước tiến-biến trên đường tiến-hóa của nhân-loại, không thể tránh khỏi được.

SÁCH CẦM
Mỗi có nghị-định-quan Khâm-sư Trung-kỳ cầm bộ sách NGŨ-GIỚI TUNG-THU xuất bản tại Saigon, do bà Đặng-thị-Hội chủ-nhiệm.

Cùng bạn Cò-dòng

Các người cò-dòng đã góp đủ bạc hùn xin đến Hột-sở, hoặc gọi thư về mà đòi lấy cò-phần nhất-định, xin nhớ đem hoặc gọi biên-lai-tam theo.

HUYỀN-TRƯỚC-KHANG CÔNG-TR

VĂN-VĂN

Nghệ trẻ con khỏe

Một dân con trẻ khỏe lau nhau.
Cách mẹ ta cha đã mấy lâu.
Khất sửa lấy gì nuôi mạnh máu.
Đau lòng lưỡng những nhỏ giòng cháu.

Ông bà cơ nghiệp còn nguyên đó,
Con cháu làm than đến thế ru?
Thôi chờ trông trời trông đất nữa.
Có thần ta hãy gắng về sau.

T. N.

Ở Vientiane gửi thăm bạn gái

Đêm khuya rù rì đê kêu sầu,
Phận gái quê người lắm nỗi đau.
Trông cõi Lạc Hồng mây khói phủ,
Nhìn gương Trưng Trắc bóng trăng lu.

Non sông nở đê riêng ai gánh,
Chân gấm khi nào được góc đầu.
Nhân bạn quân thoa mau tỉnh dậy,
Đang tay chia bớt nợ mây râu.

N. K.

Ho cảm

Muốn bác thang lên hỏi cụ giới,
Cớ sao cụ cứ thích trên người?
Đã không thương đến cho thì chớ,
Còn bắt đem huyết huyết chảy thoát?

Nóng ruột năm canh khao khát nước,
Rất hân sâu khắc khoải hao hơi.
Đang cay phải nằm vì đau nhĩ?
Muốn bác thang lên hỏi cụ giới.

Thanh-Tùng Ng. Tr. Hy

THẾ GIỚI THỜI DÂN

CÁI TƯỜNG TÌNH VIỆC BẠO ĐỘNG Ở NAM-KINH

(Ngày 13 Decembre vừa rồi)

Việc này đã đăng trong một số báo trước, nay xin thuật cái tường-tình như sau này:

Hồi 1 giờ chiều hôm ấy dân chúng mở cuộc đại hội phản Nhật tại nhà Trung ương đại-học, có đủ các đoàn thể cộng ra 500 người. Hồi 1 giờ 20 phút, bộ vệ-thủ từ bên ngoài tiến đánh một đội quân hơn 70 người đến canh giữ ba cửa, cầm chốt ra vào. Các đoàn thể khác và dân chúng đều sau có hơn 2000 người đều bị giữ ở bên ngoài, cứ nhàn hồi lâu, rồi cũng hô khẩu hiệu giải-tân, còn những người ở trong thì chiến đấu kịch liệt như thường. Gặp lúc ấy Tướng-giới-Thạch có phái một viên phó-quân đến thương-hòa, thì nên giữ thái độ hòa bình. Các đại biểu vàng lời, rồi do Hạ-Thiện chủ-tịch, thông-quá nghị-cải-nghị sau này:

1. Phân đổi 12 khoản Tây nguyên.
 2. Đuổi Sàng Thử ra khỏi cõi.
 3. Phân đổi chính sách ngoại-giao, để dân Vương-chính-Đình.
 4. Đả đảo Trường-học-Lương.
 5. Đả đảo bọn quan liêu hủ hóa trong Chính phủ Quốc dân.
- Sau khi tán-hội liền cử hành cuộc du hành rất to.
- Khi dân chúng du hành đến bộ Ngoại-giao, thì ở đó có hơn hai trăm quân cảnh cầm khí giới bảo hộ. Dân chúng yêu cầu Vương-chính-Đình phải ra một người trong bộ nói là quan ngoại-trưởng quá đi thương-hải chưa và dân chúng liền hô ba khẩu hiệu, rồi cũng đến quan Liệt-sự Nhật, những quân

« Tự kỷ ám thị » Tauto-suggestion) nghĩa là việc không có mảy mĩu trí-mình mơ-mải rồi thành như có. Nhiều người có tính « tự kỷ ám thị » có tính ấy có khi lợi mà cũng nhiều khi hại. Xem chuyện này thì biết:

Có một cô X. xuân-thu đã qua từ tuần. Một hôm, cô đến tiệm chụp ảnh chụp một cái ảnh. Ảnh in ra cũng như các ảnh khác trong tiệm, nghĩa là người thế nào thời ảnh thế ấy. Nhưng cô có tính hay chế-mà-lai gặp người thợ có tính hay tán. Chạm ảnh xem, cô nói: « Ảnh sao xem « giả » thế này? Tôi không thêm lấy ». Người thợ bèn đỡ liền mấy câu: « Sao cô nói vậy? Ảnh này « trẻ » lắm. Tôi chụp ảnh đã hơn 15 năm mà chưa thấy người dân bà nào chụp ảnh khéo như cô. Xem ảnh này ai cũng tưởng cô chưa đến 30 ». Nghe người thợ nói như thế, cô liền ảnh xem lại, xem một chập rồi bảo người thợ in cho cô 12 cái. Cô đem mấy cái ảnh ấy về phân-phát cho các chị em trong thành phố. Đưa cho ai cô cũng đặt « xấu lắm / giả lắm » để hời-y kiến. Nhưng thế thường theo phép-lịch-sự không ai chê những vật người ta cho mình. Bởi thế, chị em đều trả lời « đẹp lắm / trẻ lắm ». Nghe chị em khen như thế, cô lại đến tiệm bảo in thêm 24 cái. Hai là ảnh ấy in xong, cái thì cô gửi cho chị em ở các tỉnh, cái thì cô treo ở phòng khách. Hoặc viết thư cho chị em ở các tỉnh, hoặc tiếp các ông

bạn ở phòng khách, có lại cứ dă chề « giả » để hời-y kiến như cách đã nói ở trên. Ai ai cũng đã khen « trẻ » như cách đã nói ở trên. Thành trước cô còn nửa tin nửa nghi, bây giờ thì cô đã tin chắc chắn mười phần. Cô lại đến tiệm in thêm 100 cái nữa, đem về phần thì cho thiên hạ ngoài đường, phần thì đem dán khắp phen vách trong nhà. Từ tối tới sáng nhả cho đến thiên hạ ngoài đường, kể thì vì phép-lịch-sự, kể thì có ý nhạo-bàng, ai ai cũng nói « trẻ », thành ra có đứng đâu, đi đâu, cũng chỉ nghe một tiếng « trẻ ». Khi ấy, cô không tưởng « ảnh trẻ » nữa mà lại tưởng cô « trẻ » thiệt. Cả ngày cô cứ đi lại xung-quanh mấy bức tường để xem ảnh. Càng xem thời càng tưởng trẻ thêm. Ban đầu, còn tưởng trẻ 25 tuổi, nhưng dần dần rồi tưởng chỉ còn 18. Khi ấy, vì sức-mơ-tưởng quá mạnh, nên bộ đi, bộ đứng, bộ nói, bộ cười, cũng muốn ra dáng như con gái 18. Lại gì bà già đã gần 50 mà muốn bắt chước con gái 18, thời không bao lâu phải hóa ra người khùng. Khùng rồi thành điên. Nghe đầu xóm giềng đã nói cô đem vào nhà điên chữa hôm qua rồi.

Ở đời, hạng người như cô X. đó không phải là ít. Xấu mà tưởng đẹp, giỏi mà tưởng thông, chỉ có trách-nhiệm « xách giày » mà tưởng đứng địa-vị « khanh-tướng », thường là vì tính « tự kỷ ám thị » cả.

A. B.

cảnh đã có dự bị trước, ngăn trở không cho đến, dân c. ụng liền kéo đến nhà riêng Vương-chính-Đình. Đến nơi cửa lớn đóng-chặt, dân chúng không được vào, chợt có một chiếc xe ô-tô vận tải đi qua, dân chúng liền chắn giữ lại, cùng nhau đẩy đến dưới tường, rồi cùng lên xe treo tường mà vào. Vì số quân cảnh ít, số dân chúng nhiều, cửa sau cũng bị phá. Dân chúng liền kéo vào, lấy n. ụng vật bằng sắt ở trong bếp cầm đập phá các đồ vật ở trong phòng và các cửa pha lê. Thấy giờ viên thư-tướng ở khu bắc là Hân-tích-Dur, viên tuần-quan là Vương-tà-Thần, viên trưởng-cục Công-an là Diêu-Tôn cũng đều đến ngăn trở. Học sinh có nhiều người cầm gạch đá đánh lính cảnh sát, Diêu-Tôn ra lệnh cầm lính không được đánh lại, cứ đi theo học sinh xem cái tình hình đập phá ra làm sao mà thôi. Có mấy người học sinh lấy đầu xông ở ô-tô rướn vào cái hầm đất, rồi chém lửa đốt, nhưng lính cảnh sát trông thấy, liền đập tắt được ngay.

Dân chúng đập phá trong nhà Vương-chính-Đình một giờ đồng hồ, chỉ còn có một gian nhà khách không đập, thì không việc gì, còn thì đều bị phá tan hoang cả, không còn một cái gì lành. Có viên gao-tê ki-ôn trưởng ở bộ Ngoại-giao là Lục-triệu-Côn bị dân chúng kéo ra hô đánh, viên tuần-quan lập tức mang lính cảnh sát cứu ra được, nhưng Lục đã bị thương, đưa đến nhà thương điều trị. Hơn 20 người lính cảnh sát và một viên hiến-lính liền trưởng bị dân chúng lấy đá đánh bị thương rất nặng. Sân giờ rồi, dân chúng bỏ nhà Vương kéo đến bộ Trung-trương.

Sau khi đó, Tướng-giới-Thạch có đi xe hơi đến xem xét tình hình bị

đánh phá trong nhà Vương một lượt rồi cũng đến dưới tường. Đến nơi, dân c. ụng đã đứng đợi ở đó. Tướng bảo dân chúng cử đại-biểu vào, dân chúng không nghe, tướng liền bảo dân chúng vào cả nhà đại lễ để ngỏ lời huấn-thị, và bảo ai là đảng viên thì nên đứng riêng ra đằng sau chỗ ngồi của mình, còn dân chúng thì xin ở ngoài yên. Tướng nói xong có 30 người đứng ra sau chỗ ngồi, còn thì đều ngồi yên cả. Tướng liền nói, đại-y rằng:

« Trung-quốc số dĩ không được mạnh là vì người Trung-quốc không hiểu pháp-luật, tức như sự cử động trong ngày hôm nay, là tỏ ra một sự bất-pháp, ta lấy lấy làm đau lòng ». Thấy giờ có một viên luật-sư là Ngô mỗ lên đại đáp lại, đại-y nói rằng: « Nhân dân không hiểu pháp-luật, tôi cho là một sự không khản-yếu lắm, nhưng Chính-phủ Quốc-dân không biết pháp-luật thì nên thế nào, như cái án thuộc phiên-Trần-diệu-Nguyên, cái án thuộc phiên-Giang-an, và như Chu-bội-Độc ở Giang-thy làm bao nhiêu việc bất-pháp, tôi chưa thấy Chính-phủ quốc dân xử theo pháp nào cả ».

Tướng liền nói không cho Ngô mỗ nói nữa, rồi hôm nay ta triệu tập dân chúng, là bàn cái việc ngày hôm nay cũng việc khác không có can-thiệp gì. Nhà người nói mấy việc đó, lại không có chứng cứ, nên có chứng cứ xác thực, thì sẽ theo phép-nghiêm-tri. Ta tự tin là Chính-phủ bày giờ, so với chính-phủ Đoàn-kỳ Thụy-trước kia còn hơn nhiều. Các người không hiểu rõ đại-thể của Trung-quốc, chỉ làm việc bạo-dòng, không những là làm mất cái uy-tin của Chính-phủ và đại-tổ-rs cái-y không tin nhiệm Chính-phủ hiện-thời (tức trong thế-bi cũ thế-ành)

(Còn nữa)

quả lực đặc được 9 sào và từ cận không phủ hiệp, chứ kể đó hãy còn nhiều sào nữa, không biết nói hết được; lấy một cái mà suy, bấy lâu bộ tịch ở trong tay lữ quyền hào, dân dẫu có biết, bộ thì lồi thòi, nên lữ nó nện càn, mà quan đặc xong về nhà đòi dân chúng tôi đến, biểu nhận vào an khám, dân xin như kỳ nhận thì thường tự mới gì, mà không biết mọ quan thế nào, mà không cho thường tự, nay đã ba bốn tháng cũng chưa thấy xử đoán thế nào cả?

Mấy lâu nay dân chúng tôi hao tổn công phu đã nhiều, mà lữ quyền hào lĩnh chịu tay, còn quan trên đã có phái viên về đặc thế nào mà sao không xử đoán? Bấy giờ xin quan trên sức cho làng chúng tôi trưng đất ấy làm đất công mà mỗi năm nộp thuế và canh tác mùa này, kéo dân thì nghèo khổ mà đất thì bỏ không tới làm! trông mong lắm!

Đồng-Mân làng Đồng-Ah-làng

QUẢNG-NGẠI

Sao không phát giấy thuế thân? Năm nay nhà nước có nghị định đặt ra 4 hạng giấy thuế thân cấp cho các hạng dân để thay giấy căn-cước mà đi trong xứ Trung-kỳ. Thế mà gần tới năm nay, chúng tôi chưa ai được lãnh những hạng giấy ấy. Không hiểu vì có gì? Hay là trong nghị định ấy có biệt đãi dân chúng tôi chăng? Hay là các quan chúng tôi ưu đãi dân chúng chăng?

Chớ sao dân chúng các tỉnh thì được lãnh để dân chúng tôi thì không ai được lãnh. Nếu có ai muốn đi làm ăn, buôn bán ở tỉnh khác thì bắt phải lãnh giấy căn-cước, song lãnh căn-cước có phải là dễ đâu. (có lãnh giấy căn-cước mới được lãnh giấy thuế thân). phải làm từ kẻ kị tánh hạnh nghề nghiệp và cần đi làm ở chỗ nào, rồi cha, anh và lý trưởng đứng nhận thiết, lại phải đến quan địa phương (phủ hay huyện) xin sát bầm, nào hầu kiếm, nào hầu ăn, lớn đến 5, 10 đồng một lần tới Tồn. Tồn đó rồi đi đâu, còn chịu tiền này bạc nọ tới 5, 3 đồng nữa, cũng có người muốn đi tới làm ăn chịu lớn mà không thể xin căn cước, được mới khổ chứ!

Dân dẫu cũng là dân cả, mà dân Quảng-ngại thì tình gì phải chịu nổi thời? Ờ nghĩ có khổ không!

CẢI CHÍNH

Số báo 135, trường thứ 2 cột thứ 5 về mục thời sự Phú yên: Chữ "Fuy" an ở đầu lại "Tuy hóa" chữ "Thư" ở cuối lại "Thợ vức". T. D.

BẮC-KY

HANOI

Văn-phòng quan Toàn quyền Văn phòng của quan Toàn quyền Pasquier đã tổ chức như sau này: Ông Norre Jean, cai trị hạng nhất ngạch văn phòng Đông-dương, làm đồng-ly văn phòng và thuộc viên (Directeur du cabinet et du Personnel); Ông Damien Hippolyte, chánh cai trị thuộc địa, làm đồng-ly phòng tán văn (Directeur du bureau de la Presse); Ông Tassaque Georges, chủ sự văn phòng hạng nhì, làm chủ sự phòng bí thư (Chef du Secrétariat); Ông Bonamy, và ông Peroz làm ủy viên văn-phòng (Attachés du cabinet); Quan tá Barrault làm truyền lệnh quan (officier d'ordonnance)

AI-LAO

Sang Lào nên biết

Illen nay dịch là Savanakhai đã bớt rồi, những người pháp đề phòng đối với người ngoài vào xứ Ai-lao đi qua Tachpoune, Nape, Khone, Nonghet vẫn phải khám xét, người bán thuốc ở các xứ Đông-dương, đến Ai-lao phải có giấy chứng nhận đã tiêm thuốc phòng là, nếu không thì quá bốn chỗ biên giới: nói trên phải chịu phạt.

(Tiếp theo trang trước)

Nếu các người không bằng lòng chính phủ hiện thời, thì nên cử một viên chủ tịch chính phủ, và một ngoại giao bộ trưởng, từ chức một chính phủ khác, nếu quả làm được giới ra, thì ta rất bằng lòng nhường chức chủ tịch.

Tướng nói chưa xong, bỗng có một người đang ngồi bước lên đài nói đại ý rằng:

«Chúng tôi không đánh phá bộ ngoại giao, mà đánh phá nhà riêng của Vương là tôi ủng hộ chính phủ mà khu vực cá nhân».

Tướng liền hỏi người ấy làm việc ở đâu, người ấy nói tôi là Trương-mỗ, làm chức bí thư ở thị sảnh bộ, Tướng liền cả giận, quát hỏi cái mà xuống đất, và nói rằng:

Hiện nay số dĩ xảy ra cái việc này, tức là tại đảng viên không tuân kỷ luật như các người khác, ngay như việc không tuân lời ta bảo đứng riêng ra, thế là trái kỷ luật rồi.

Trương-mỗ không nói gì nữa, đứng ra đứng sau Tướng rồi có nhiều người yêu cầu Tướng giải thích về điều cho nước lấy và nước được quyền tự do mua đất đai ở Trung quốc. Tướng nói sẽ đợi ngày thứ hai tuần lễ sau ta sẽ triệu tập các người để giải thích, hiện nay chưa thể đáp được, rồi bảo mọi người tự lấy đi bây giờ rồi, mới tan.

(Dịch báo Tàu)

(Trích Thuyết nghiệp dân báo)

THU-C-NHIEP THUONG-THUC

MAY-DEU KINH-NHIEP VE VIET-LAM RUONG VA LAM VUON

I. - Làm ruộng ở miền Nam-Nghĩa, ở xứ thượng du mùa tháng năm thường cấy sạ tiết sạ Rùa trổ (R. H.), mùa tháng mười cấy sạ tiết đông-chi (R. H.). Tháng năm bắt dưới thấp cấy lên, tháng mười bắt trên cao cấy xuống. Sao vậy? vì tháng năm mà cấy trước Rùa trổ, thì đến tiết tháng bảy tháng tám, lúa đã già gần trổ mà trời chưa mưa thì bị hấp nắng. Tháng mười cấy trước đông chi thì ruộng bán lạnh nhiều, lúa không lên được mà lụn mất; cấy ruộng thấp ruộng cao trước sau cũng vì lý ấy (tư khác thì theo cách khác vì khí hậu không giống nhau).

II. - Một đồng phân một sào lúa.

Cây ai hơn rải phân. Hai câu đó là nói làm ruộng mà muốn có lúa thì phải rải phân và cấy lúa ở độ cao nào. Nhà nông ta nhiều người ham làm cho nhiều ruộng, đã không có phân mà rải ruộng, lại cấy lúa ở độ cao, thì lúa mất mùa thì đổ tại trời, thật là một điều ngu.

III. - Ruộng bán nhiều thì cấy nếp mà cấy thưa, ruộng sào ít bán thì cấy tẻ mà cấy dày. Ruộng tốt bán phân mà cấy lúa tẻ thì cây cao là nhiều, chưa trổ mà nó đã ngã xuống sập lợp, hỏng lúa, nên phải cấy nếp, vì giống lúa nếp cứng cây không hay ngã; còn cấy thưa thì đến lúc nó tốt khi nhàu lại là vữa. Thường ruộng miền nguồn có chỗ cấy thưa đến một thước đo vài, mỗi dăm một bụi lúa, còn một thước một bụi dăm một bụi là thường, nếu cấy dày thì bị nổi rồi quá mà rậm không bông trái gì cả.

IV. - Trồng chè.

Cây là một thứ thảo mộc nước ta mà cũng là một vật người mình thường dùng trong đời sống hằng ngày, giá trị gần gũi ai cũng cần đến, nghĩa là ngoài gạo và muối thì chè là một vị đáng đầu không thiếu đi được.

Một vật cần thiết như thế mà thổ nuy người mình, ở xứ nào quen theo thói xưa, từ cách trồng trọt cho đến cách dùng, mỗi nơi mỗi khác xưa nay làm, không giống nhau chút nào mà cũng không rõ cách nào tiện lợi gì cả không phải nhà chuyên nghề chè song xin qua cách người mình dùng chè như sau này để anh em xét xem cách gì là tiện lợi hơn.

1) Chè xanh. - Là chè ngoài cây hái về để nguyên bỏ vào nồi nấu, rồi rót nước ra uống, màu nước xanh xanh. Cách này miền bắc Trung-kỳ hay dùng.

2) Chè già. - Chè ở ngoài cây, bẻ cả nhánh là bỏ lại đem về, đem cho nấu ra, hoặc phơi khô, hoặc đem rồi nấu liền, màu nước đỏ đỏ, kỳ gọi chè già. Ở miền đông Trung-kỳ thường dùng cách ấy.

3) Chè nụ. - Cây chè hái về mới nở, như bột núi hồ, hái về phơi khô, rồi nấu uống. Từ đây uống thơm. Ở Nghệ Tĩnh trở ra Bắc hay dùng. Gần đây cũng đã có chè kỳ bán khắp các nơi.

4) Chè dọt. (người ta lại kêu chè nhỏ, chè huê). Chè này thì hái rành những cái dọt còn non, hái về phơi cho vừa héo, thì nhồi, hoặc đập, và đem ủ một đêm, rồi đem ra phơi nắng, khô rồi thì lấy quần lại xem như chè Tàu (đấy là tôi ở, theo lối Annam làm, không phải nói theo cách làm của các xứ làm chè bằng máy). Chè này ra nước đậm lắm. Từ Huế trở vào thì qui làm. Để lẽ quan nhà và đi lễ đi thăm nhau thường dùng chè ấy. Nhà sang trọng thường dùng chè ấy để đãi khách, bát kiểu thiết trắng, nước chè màu sẫm, pha nửa nước lạnh nửa nước nóng, trên mặt phải có bọt. Từ đây người ngoại quốc cũng mua thường. Ngày nay đã có các sở làm chè bằng máy của người Pháp mua chè dọt, dân nhà quê thường hái tươi mà bán vì, những cơ sở mà những bọn gian dối hay dùng lá cây hay ba trộn vào, cho nên thứ chè này ngày nay, không được ngon như ngày xưa. Bởi vì họ có chè trộn, những kẻ mua thường hay lầm lẫn.

Một thứ thú sản trong nước mà mỗi nơi dùng mỗi khác, không rõ gì là tiện lợi, con về sự trồng c, cũng không ai khảo sát và chuyên nghiệp không ai làm cho thành một cái, thiết nghiệp có giá trị, thành ra cái lợi nguyên cũng gần bị nhà tư bản ngoại chiếm mất. Khốn thay!!

Trần-Dan-Từ

QUỐC-TRAI-DONG-DUONG

Lần số thứ 27, ngày 1er Decembre 1928.

(Tiếp theo)

Những số trúng	100\$00
91.037 91.341 97.867 102.231	
91.150 91.385 97.899 102.261	
91.243 91.871 98.239 102.371	
91.300 98.055 98.584 102.390	
91.304 95.139 98.648 102.405	
91.447 95.170 98.925 102.412	
91.456 95.202 98.913 102.527	
91.465 95.270 98.957 102.560	
91.561 95.302 99.089 102.595	
91.775 95.396 99.165 102.730	
91.887 95.471 99.221 102.761	
91.965 95.556 99.278 102.916	
92.035 95.584 99.368 103.061	
92.072 96.104 99.510 103.138	
92.269 96.177 99.608 103.522	
92.291 96.359 99.689 103.702	
92.412 96.414 99.728 103.742	
92.717 96.452 99.971 103.878	
92.803 96.471 99.911 104.178	
92.896 96.481 99.969 104.184	
93.054 96.935 99.993 104.238	
93.081 97.002 100.105 104.311	
93.111 97.104 100.119 104.501	
93.319 97.153 100.170 104.515	
93.325 97.216 100.206 104.630	
93.327 97.234 100.605 104.687	
93.357 97.245 100.707 104.696	
93.401 97.281 101.020 104.761	
93.636 97.319 101.028 104.813	
93.778 97.420 101.163 104.821	
93.814 97.605 101.176 104.867	
93.906 97.670 101.527 105.199	
94.011 97.706 101.991 105.356	
94.023 97.814 102.050 105.414	
94.291 97.860 102.058 105.421	

(Còn nữa)

Chú ý! Chú ý!

AI là chủ tiệm bán thuốc bắc CHIN và SONG nên tìm đến tiệm QUÂN-THANG ở đường CANTON

NAIS N 78-80 FAIFO là một nhà

buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, cước câu, trừ danh từ xưa chỉ nay trải đã 30 năm từ trên đường kinh-lễ, ai ai đều nghe tiếng; Bán ai bán là

già cả phải chắt-g, ai ở xa muốn hỏi giá cả gì, sáng lòng trả lời ngay:

Xin kính mời quý khách chiêm

QUÂN-THANG Chủ nhân kính cáo

ĐỘC-GIA LUẬN-DÀN

TRƯỚC KHI KẾT HÔN

Trong bài này, kỳ giả không có ý bàn về pháp luật hay lễ tục đâu, nhưng chỉ muốn bày tỏ cùng các bạn thanh niên một vấn đề về sinh trong việc hôn phối. Vấn đề ấy là gì? Trước khi kết-hôn, hai bên nam nữ đều nên nhờ thầy thuốc xét xem có bệnh truyền nhiễm gì có thể nguy hiểm đến sức mạnh của con cái sinh ra về sau không?

Đó là một vấn đề rất quan trọng, không phải chỉ quan trọng riêng cho gia đình, mà cũng quan trọng đến quốc gia chủng tộc nữa. Có thể thiết, trong gia đình mà dân con trẻ tại bệnh quan năm thì sao cho được vui thú êm đềm, trong nước nhân dân ốm yếu thì sao cho được cường thịnh tiến bộ? Chúng tộc cũng sẽ vì hai lẽ đó mà mỗi ngày phải tiêu mòn dần đi. Như vậy, sự hôn phối đáng lẽ là một cuộc hạnh phúc mà lại hóa ra nguồn sâu bẽ thảm.

Mấy năm nay trong nước ta, nhất là ở các nơi đô hội, các bệnh tình (bệnh hoa liễu) rất thịnh phát, các kẻ hay vui hoa thường nguyệt không mấy ai là không mắc.

Vậy mà nhiều người mắc bệnh tình, sợ xấu hổ, không chịu tới bệnh viện để điều trị. Kể thì giấu kỹ, kể thì kiếm bằng hữu xin thuốc này, hỏi thuốc nọ. Thành ra bệnh đã không lành mà mỗi ngày cứ thêm mỗi nặng. Kịp đến khi thành hôn, một thân bệnh loạn, mình phải đau đớn đã đành, mà lại làm hại cả một đời của người thiếu nữ; hôn cấu được một vài năm, sinh con sinh cái ra, lại làm hại mấy đời của một bọn hải nhi; có khi bệnh di truyền hiểm độc còn hại tới mấy đời cháu, chắt nữa. Ai có lương tâm, hãy nghĩ lại có phải đó là một tội thiên nhiên đại ác không?

Xem như thế, những người có lương tâm, biết suy nghĩ, nếu không may mắc phải các bệnh ấy, thời phải chờ cho bệnh tiêu diệt rồi mới nên kết hôn. Như thế, sẽ tránh khỏi biết bao nhiêu điều bi thảm. Đối với gia đình đã khỏi phiền khổ mà lại được vui thú êm đềm, đàn con của mình sẽ được mạnh khỏe thông minh; đối với quốc gia chủng tộc, đã khỏi mang đại tội mà mai sau dân trẻ anh tuấn kia sẽ thành nững nhân dân cường tráng, ích quốc lợi dân, cha mẹ cũng được hưởng thọm vì đó.

Vấn đề mà kỳ giả bàn ở đây không phải là mới. Các nước văn minh như Mỹ, Đức, Hy, Hà-lan đã sớm hiểu được cái tệ hại ghê gớm những cuộc hôn phối của các người có bệnh truyền nhiễm hiểm độc. Có nước đã thi hành pháp luật bắt nam nữ thanh niên phải có giấy chẩn thuốc chứng nhận là mạnh rồi mới được kết hôn cùng nhau. Như vậy những người có bệnh chưa lành không thể với kết hôn được nữa, số trẻ con ốm yếu trong nước cũng nhờ đó mà giảm bớt đi nhiều. Có nước chỉ bắt hai bên nam nữ phải phát thệ trong khi làm lễ cưới là không mang bệnh truyền nhiễm, lao hay lậu; những kẻ thề li, mai sau nếu có tang chứng rõ ràng, pháp luật sẽ nghiêm trị. Lại có nước, tuy đã toàn quyền sự hôn phối cho các nam nữ thanh niên, nhưng trong khi làm lễ cưới các viên chức nhà nước có quyền đề một bản thông cáo, để hai bên nam nữ trước khi cùng nhau kết hợp được hiểu rõ những sự nguy hiểm bị tiềm mà các bệnh di truyền có thể sinh ra cho gia đình và xã hội.

Ở Pháp, tuy chưa có pháp luật hạn chế, những các nhật-trình, các tạp-chi, các hội về sinh sản hết sức khuyến khích người dân lưu ý nam nữ thanh niên về vấn đề này.

Còn ở nước ta, pháp luật chưa có để dành, mà các cuộc vận động cũng chưa. Mỗi năm nay cái tệ táo hôn tuy đã bớt được ít nhiều nhưng cái hại của bệnh tình lại vẫn, chính vì thế, thành ra đàn con trẻ Việt-nam vẫn phải cái khổ yếu ốm

TU-TUONG-MOI

GH-UNGHIA-DAN QUYEN-CUA-TON-VAN

BÀI GIẢNG THỨ NĂM

(Tiếp theo)

Lúc chưa có Nghĩa hòa đoàn người Trung quốc đã buôn bán đi lại với ngoại-quốc, đã biết điều hay chỗ tốt của họ, nhưng vì cái tâm lý người cá nước thì một mực không tin ngoại quốc thiệt có văn minh; đến sau vì thấy mình thất bại, thì lại một mực tin người ngoại quốc, bất luận làm việc gì, dùng đồ đạc gì, cũng nhất thiết phải dùng ngoại quốc. Thế là Trung quốc đang hồi thủ cựu thì phần đối ngoại quốc đến rất mực, mà tin người ngoại quốc hơn Trung quốc.

Vì tin người ngoại quốc, bất kỳ điều hay dở thế nào cũng học theo mà làm, cho nên đối với cái tư tưởng dân quyền đã có bao nhiêu lưu lệ như thế, mà sau cuộc cách mệnh năm tân hợi, cá nước như điên cuồng, chỉ muốn đem những điều nói dân quyền của người ngoại quốc ra thực hành cả.

Đến như dân quyền là cái chỉ chỉ, thì thiệt không nghiên cứu cho đến cội gốc. Theo như mấy lần giảng trước đã nói rõ ràng về việc người ngoại quốc sau khi mấy phen tranh được dân quyền thì được cái kết quả ra thế nào, bởi mấy lần nghiên cứu đó thì biết rằng chính trị dân quyền ở ngoại quốc vẫn chưa thực hành được đến nơi đến chốn; trong lúc tiến hành nửa đường đã gặp bao nhiêu điều trở ngại. Cái vấn đề dân quyền về mặt chính trị của ngoại quốc vẫn chưa có phương pháp nào thực hành đến cội gốc, dẫu bấy giờ người ngoại quốc đem cái học văn pháp minh rất mới mẻ mà nghiên cứu dân quyền, thì về đường học ý cũng chưa có phát minh đến cội bản, chưa có phương pháp nào mà giải quyết cho xong. Vậy cho nên cái phương pháp làm dân quyền ở ngoại quốc hiện thời không làm khuôn khổ cho chúng ta được, không làm thầy hướng đạo cho chúng ta được.

Chỉ cứ một mặt vật chất mà nói, thì ngoại quốc hơn Trung quốc nhiều, điều đó không thể cãi được. Còn về mặt chính trị ngoại quốc thì ra thế nào? triết học về chính trị của ngoại quốc cũng với khoa học về vật chất của ngoại quốc, hai thứ học văn ấy lại là dằng nào tiến bộ chóng hơn thì mới thiết thì chính trị tiến bộ không bằng Khoa học xa. Thí dụ như học binh là một môn khoa học về quân sự, binh pháp của ngoại quốc cứ tùy thời phát minh, tùy thời cải lương, năm nay khác năm ngoài, năm sau khác năm nay, sách binh pháp 10 năm về trước đến bây giờ là vô dụng, không ai xem nữa; binh khí với binh pháp mỗi 10 năm thì có một lượt thay đổi lớn. Binh

gậy cầm. Chỉ khi nào quốc dân ta hiểu được hết cái nguy hiểm của các bệnh di truyền trong việc hôn cấu, biết tin trọng về sinh và y học mà đứng vững là a s mạnh do thiên s, thời khi kỳ cái tình trạng khốn đốn ngày nay mới ngó hầu mong thay đổi được.

AI là người biết yêu gia đình, qui nôi giống, lưu tâm tới vận mệnh của quốc gia, tưởng nên suy xét cho kỹ và.

L. D. K.

khí của ngoại quốc kẻ thù lớn hơn hết mà giá mất hơn hết tức là tàu chiến trên mặt nước, hiện bây giờ tàu chiến ngoại quốc mỗi chiếc đánh giá từ 5 nghìn vạn cho đến 1 vạn vạn bạc, có đến cái giá trị ấy thì mới kể cho là một chiếc binh thuyền. Trong các thứ vật chất tiến bộ của ngoại quốc thì binh khí là hơn nhất, mà trong các thứ binh khí thì tàu chiến là hơn nhất. Cách kiến tạo tàu chiến mỗi 10 năm đã thay đổi một lần, kiến tạo tàu chiến về trước bởi đại chiến mới rồi thì bây giờ đã thành đồ bỏ, dẫu đến súng ống lực quân cũng càng ngày càng tinh, cũng mỗi 10 năm thay đổi một lần, thứ đại bác dùng lúc đại chiến mới rồi bây giờ cũng cho là kiểu cũ rồi.

G. Q. T. X. dịch

PHU-NU DIEN-DAN

Kỷ báo trước bản báo có đăng mấy bài của ông Minh-đức trả lời lại cho cô Dã-lan, toàn soạn có phụ lời phê bình và bỏ một vài câu không thiết yếu nay ông Minh-đức viết thư cho bản báo xin dừng đăng tiếp bài sau, vì lẽ rằng bản báo đã có lý xu hướng về lý thuyết của cô Dã-lan. Vậy, bản báo vẫn nhân lý thuyết của cô Dã-lan là có vẻ « tiến thủ », hợp với « chủ nghĩa phụ nữ ngày nay », độc giả hãy đọc lại bài của cô Dã-lan xem câu phê bình của bản báo có phải là công ngôn không?

TU-CHUT DINH CONG PHU

XIN ĐỒNG-BẢO TÍN DỤNG

Thứ nhất. - AI muốn dành tiền khi ít, may gặp làm giàu, rồi ra có vốn; xin góp tiền vào hội Vạn-quốc Sứ-sức ở tại Quinhon, do đũa hiệu làm đại-ly.

Thứ hai. - AI muốn báo-kế xe điện, giá cả phải chăng, giấy tờ mau mắn, hư chưa mất thường, không chờ khởi dợt, xin giao xe cho hãng báo-kế « Trung-Pháp » ở tại Quinhon, do đũa hiệu làm đại-biêu.

Thứ ba. - AI muốn tiêu thụ nội hoa thổ sản, hàng-chay giá may, khỏi người biếp ép, xin gửi hiệu mẫu rõ ràng, đũa hiệu làm đường giao tiếp.

Thứ tư. - AI muốn cầm thế đất nhà, mở mang công nghệ, xin đem tờ khế dảnh rành, đũa hiệu liêu để giải thiệu.

Thứ năm. - AI muốn góp vốn buôn phần, chắc tay may lợi; xin ký cổ phần vào hội « Trung-kỳ nông-công-thương đại-ly cuộc » đương tổ chức ở tại Quinhon.

PHAM-DIEM

HOI-VAN-QUOC TIET-KIEM

Chi cuộc ở Phố Borgnis Desbar des Hanoi, kính lời báo cáo cho các chức có nhân Phiếu Tiết Kiệm của Hội biết rằng kỳ xổ số thứ 15 đã tại đồng cuộc ở Saigon ngày 28 tháng Decembre 1928 mới rồi, cái Phiếu số 1109 của ông Ngô Kiêm Ban ở tỉnh Long xuyên thuộc về Nam-kỳ được trúng.

Số học trúng một ngàn đồng đã cấp p'at, liền rồi.

Kỳ xổ số gần tới đây thì định ngày 28 Janvier 1929.

VIET-THÉ GIỚI

A-DONG

TAU

Tướng-giới-Thạch và Phùng-ngọc-Tường lại muốn gây chuyện. - có tin Nam bình rằng: việc xung đột của Phùng ngọc Tường và Tướng giới Thạch công ngày càng thấy hiện lộ. Chuyện này Tướng đi tuần đem những quân chủ

SẮP MỜ ! SẮP MỜ ! !

CHI-ĐIỂM. - Bán thuốc nam thuốc bắc ở HATINH - DONGHOI - TOURANE SẮP MỜ

Xin quý khách lưu ý cho.

Kính cáo

VINH-HUNG-TUONG

Số 167 Phố Sarraut - Vinh

NHÀ THUỐC PHẠM-DOÀN-ĐIỂM Ở TOURANE ANNAM

Là một nhà bào chế rất cần thận, xin đồng bào chủ ý cho. Có trữ đủ các thứ thuốc của danh y bên tây. **Giá phải! Gửi mau!**

lực công ba sư đoàn sang đóng ở Hố An Huy để phòng bị Phụng và hạm Hô Nam Hô Bắc, Phụng thì sai những dân dôi ở Hà Nam Thiểm tây nước chúng 8, 9 người, tới Nam kinh kiểm tra để làm rối loạn trật tự miền đông nam. Nghe đồn trong dân dôi đó, Phụng có phái đội 100 người vào mà bắt đặt mưu kế liên lạc với dân dôi vào lúc tức về Nam, có một bộ phận đi theo đường xe lửa Ninh Hô mà xuống miền Đông, chia lại đi khắp các châu huyện.

Tướng đã phái người do thám tình hình bên trong của dân dôi, và sai ngầm quân cảnh sát các nơi đều phải chú ý.

D. P. T. B.

Chánh phủ Nam kinh đối với quân Mông cổ Tây tạng. — Nam kinh 28 Decembre — Chính phủ Quốc dân định một hạn hạn truyền riêng để mong truyền bá cái chủ nghĩa và chính trị của Quốc-dân-dân sang Mông cổ và Tây tạng.

Các viên lãnh tụ trong đảng đã gặp nhiều điều khó khăn trong khi cố thực hiện các chương trình của họ trong việc tổ chức chỉ bộ tại các miền ở xa trung ương.

Các đại biểu do Nam kinh cử sang từ trước đến giờ chưa thể truyền bá được ý kiến của đảng và công việc tổ chức chỉ bộ cũng không tiến hành được chút nào. Cái khó khăn nhất cần phải đánh đổ là sự nghèo khổ và phong tục bất đồng. Nay các nhà đương cục đã hiểu rõ rằng muốn có kết quả mỹ mãn trong hai miền đó thì cần phải dùng người ở Mông cổ và Tây tạng trong việc truyền bá. Vì thế nên ở học hiệu của trung ương đang bố trí ra các lớp riêng để dạy học sinh Mông cổ và Tây tạng. (T. N. D. B.) (Tin ngày 3 tháng 1)

Ông Thanh tra quan thuế từ chức. — Vì những ý kiến bất đồng với bộ Tài chính Quốc dân nên ông Tổng thanh tra quan thuế là Edwards đã gửi đơn từ chức đến Chánh phủ Quốc dân.

(Tin ngày 1 tháng 1)

Thuế ly kim. — Ở các tỉnh Gia Định, Chiết Giang, An Huy, Giang Tây và Phúc Kiến đã đặt một ngạch thuế ly kim ph mới đã thay cho thuế ly kim.

Điều ước Trung Pháp. — Thương ước Trung Pháp đã công bố tại Bắc kinh, gồm ba điều khoản. Khoản nhất bố những điều kiện cũ và thừa nhận quyền hoàn toàn tự trị của hai bên trong lãnh thổ và thuộc địa của mình; khoản nhì định rằng số thuế những dân hai nước phải trả, không thể cao hơn số thuế mà hai bên dân các nước khác phải trả; khoản ba định những cách thức để thanh toán thuế.

Có những phụ điều kiện rằng hiệp ước mới về Phòng đương làm sao cũng phải định trong 31 tháng ba (Mars), hiệp ước sẽ gồm: 1) thì hành quan thuế biên giới mới; 2) bố ngạch thuế ly kim; 3) định phương cách để bảo hộ lấy trái không nào đó.

(Tin 2 tháng 1)

Tai binh. — Cuộc Quốc dân hội nghị đã bắt đầu tại Bắc kinh và chính dân quân đội đã khai nghị tại Nam kinh ngày hôm nay.

(Tin ngày 4 tháng 1)

Đặt Thủ đô ở đâu? — Tướng giới Thạch muốn dời Thủ đô từ Nam kinh lên Bắc kinh lại để dễ duy trì địa vị đối với phương diện Mãn châu.

Hưu phái. — Hội đực của Quốc dân đảng đương tổ chức tại Thượng hải, do Yang Shao Yi chủ trì. Yang Shao Yi đã từ khước không chịu nhận chức tối thượng cơ-vấn.

(Arip)

ÂU-MỸ

PHÁP

(Tin ngày 31 tháng 12)

Số dự toán. — Số dự toán đã được quyết nghị nhất định: số thu là 45430 triệu 717 nghìn 318 phật lang; số chi là 45316 triệu 130 nghìn 503 phật lang.

Ông Poincaré xuất nậu từ chức.

Có tin rằng: vì mới rời trong Nội các có sinh ý kiến dị đồng, mà ông Poincaré cũng có ý về nghỉ, nên ông đã từ chức các bộ đồng liêu rằng bây giờ số dự toán đã quyết nghị rồi thì ông phải từ chức, trách nhiệm ông đã hết nên ông định từ chức. Song các bộ trưởng họp hội đồng Nội các đã định rằng hiện nay đương còn nhiều vấn đề phải giải quyết về phương diện quốc-tế và nội bộ thì những kết quả đã có phải giữ gìn cho vững, mà ông Poincaré còn cần phải ở lại, Ông Poincaré đã phải theo ý nguyện của các bạn đồng liêu và bằng lòng ở lại để tiếp tục công việc.

ĐỨC

(Tin ngày 31 tháng 12)

Nữ quyền. Hội Quốc-tế Phụ-nữ đầu phiếu sẽ họp đại hội ở Berlin để làm kỷ niệm năm thứ 25.

Thất nghiệp. — Trong hai tuần tháng decembre 1928, số lao động thất nghiệp được trợ cấp đã từ 1 triệu tăng lên số 1 triệu 300 nghìn.

(Arip)

NHẬT NỘI NGỎ

(Tin ngày 4 tháng 1)

Bãi trừ hơi ngạt. — Nước Bỉ lợi-thi và Ai-cập đã từ chối bán dự ước bãi trừ hơi ngạt (gaz asphyxiants). Dự ước này trước kia đã có những nước Pháp, Áo, Ý, Liberia (Phi-châu) và Nga từ-chuẩn rồi.

THỎ NHỈ KỲ

(Tin ngày 3 tháng 1)

Học vấn la tinh. — Ngày hôm qua toàn thể nước Thổ-nhĩ-kỳ đã bày ra một cái quang cảnh lạ thường: tất cả dân ông dân bà, kể cả người trẻ, đều chen nhau tung bảy tưng 10 kéo đến các học hiệu để học văn la tinh mới. Những ông già râu lam râu, những dân bà ăn mặc áo cũ đến học hiệu để học A. B. C. đã mở rất nhiều quốc dân học hiệu để dạy chữ và văn mới, có đến nhiều bài dạy văn để bày tỏ lợi ích của sự cải cách này. (Impartial)

HOA KỲ

(Tin ngày 2 tháng 1)

Phụ nữ tham chính. — Các báo nói rằng lần này ở Hoa kỳ có hai người đàn bà đồng tên vào số các viên hậu-bộ vào Nội-các mới của Hoa kỳ là lần thứ nhất. Hai bà ấy là bà Alvinbert và bà Ruth Mac Cormick.

ĐỀU CẦN NÊN BIẾT

Thuốc gì truyền chuyển môn chánh hiệu ĐẶC-NHƯ-Y trị về bệnh lậu và tìm la, bệnh nhẹ trong 5 ngày, bệnh nặng 10 ngày thì mạnh dứt nọc mà không cần phải gì hết, không hại đường sanh dục. Thuốc uống vô khuẩn không đau rát, thuốc mà khỏi cơ ước, không đau rát. Thuốc lậu 0505 một ve. Mỗi ngày uống 2 ve, uống luôn năm ngày thì bệnh mạnh dứt. Thuốc tìm la 0575 một ve, 2 ngày uống 1 ve, uống năm ve thì mạnh, thuốc tuyệt nọc trừ căn 1550 một ve. Các tiệm thuốc Annam đều viết thư thường nghị mà mua thuốc này về bán, trước giúp đồng bào sau lấy tiếng cho tiệm mình vì thuốc hay là lòng, bề sĩ dồng thì lấy mạnh. Ngại nào còn hồ nghi thuốc không hay xin cứ viết thư hỏi tới các nhà ở các bệnh và lãnh thuốc với cách trị, ở các có đăng trả lời. Thuốc gọi lãnh hoa giao. Còn trả tiền trước, thì tiền gọi thuốc về bốn hiệu chịu.

Thơ đề cho: **ĐINH-VĂN-LÂN** Médecin sino-annamite à Cal-Nhum Corbinchione. Hành giấy thép đề: **ĐINH-VĂN-LÂN** Cal Nhum.

PHARMACIE NORMALE
MARCAU
C. LACOMME
Chimées, Droguerie, L'apothécaire
Fournisseurs pour Plantations
Chimées, Droguerie, L'apothécaire
Fournisseurs pour Plantations
Chimées, Droguerie, L'apothécaire
Fournisseurs pour Plantations

BAC NINH

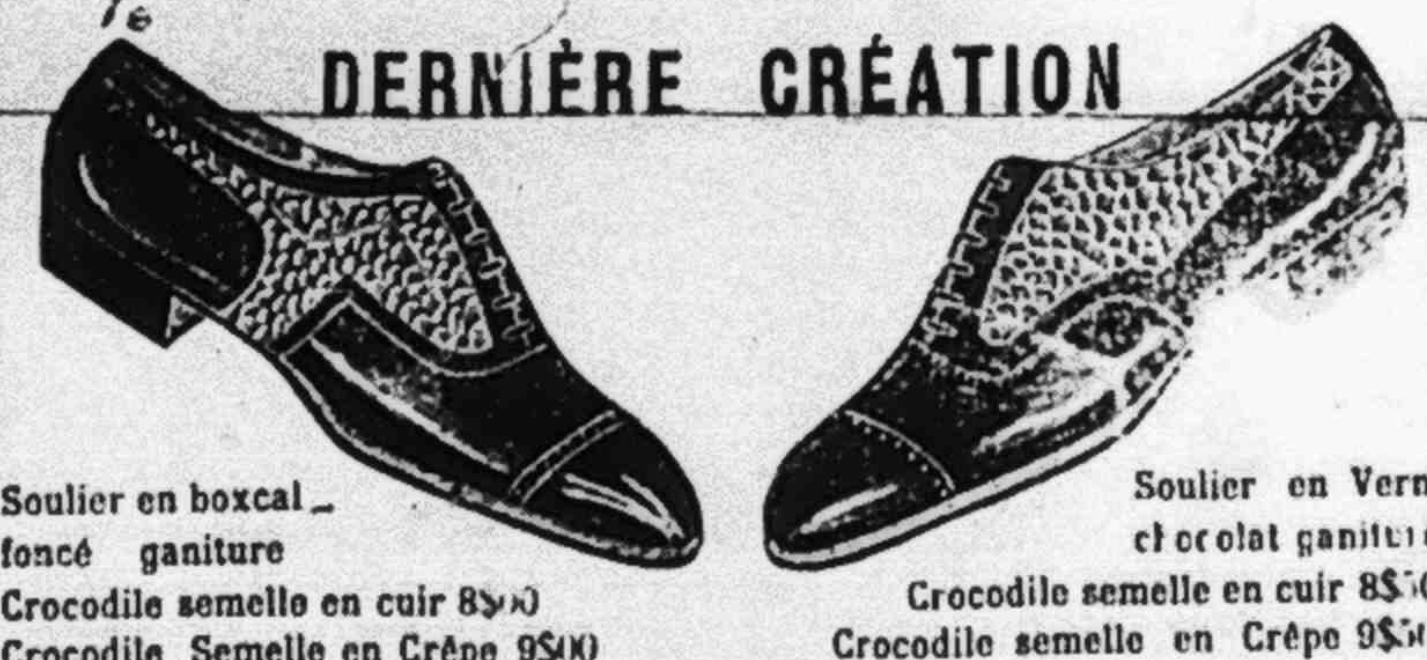
BỆNH QUI DA CÓ THUỐC TIỀN
N MAI mà đã ứng thuốc khắp cả mọi nơi rồi, mà vẫn không khỏi, thì nên ứng ngay thuốc của hiệu HƯƠNG-KY PHOTÔ HANOI để lúc nào cũng ngắm cái chân dung tươi đẹp của mình.

Thơ đề cho: **ĐINH-VĂN-LÂN** Médecin sino-annamite à Cal-Nhum Corbinchione. Hành giấy thép đề: **ĐINH-VĂN-LÂN** Cal Nhum.

Hotel du Khánh-Hòa

Từ Nhatrang tới đến nhà, hay Hotel du Khánh Hòa gần nhà ga, đẹp và ăn ở tiện.

Buồng nhàn và sạch sẽ từ 15.
NẤU ĂN NGON
Có vườn rộng cây cối mát mẻ
GIÁ RẺ LẠM.
THIASYKY

DERNIERE CRÉATION

Soulier en boxcal foncé ganiture
Crocodile semelle en cuir 8500
Crocodile Semelle en Crêpe 9500

Soulier en Verni et chocolat ganiture
Crocodile semelle en cuir 8500
Crocodile semelle en Crêpe 9500

2 Kiểu dây chèn, các ngài muốn thay đổi màu da gì cũng được.
Các ngài gửi thư mua hàng xin gửi cho một phần tư tiền trước.
(Vernisien de đánh giày Verni 0550 một lo)
CRÈME (Acjou, chocolat, acjou foncé, Noir, 0550 một hộp)
AN-THÀNH — 37, Rue de la Soie — HANOI

HIỆU THUỐC MỚI MỞ Ở HUẾ

Tham-Thiên-Đường Đại Dược
Phòng ở số nhà 100 Phố CHAVASSIEUX thành phố HÀI-PHONG, chủ nhân là **TRẦN-ĐỨC-TÂM**, có bằng cấp của trường-Học Quảng-Đông Công-Y-Học-Đường và chứng thư Nhật-Bản, xem mạch theo lối mới, chế thuốc theo Hóa Học, chữa đủ các bệnh người nhơn trẻ con có cả Máy-Điện để chữa các bệnh Hiêm. Gióng-RANG Chứa-RANG, Giấy Học thuốc theo cách Hàm-Thư.

Nay cần dùng nhiều Đại-lý ở các tỉnh trong tam-kỳ. Trung Bắc Nam và Ai-lao Cao-Mên. để bán thuốc cao đơn Hoàn tấn. Ai muốn làm Đại-Lý xin gửi thư về lấy chương-trình và điều-lệ ngay, ngài nào muốn lấy Catalogue, xin gửi về 0506 timbre Poste.

Còn ở HUẾ THỪA-THIỆN và TOURANE ai muốn mua THUỐC-Học xin làm Đại Lý thì cứ viết thư cho ông **TRẦN-HIỆM-QUÂN**. Cinema **TAM TÂN HUẾ** hoặc đến nhà ông ở **ĐƯỜNG ĐÔNG-BA** mà thương lượng.

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG DƯỢC PHÒNG
N° 100 Boulevard Chavassieux N° 100
HAIPHONG

Trước bàn giấy các nhà văn-sĩ

Trước bàn giấy các nhà văn sĩ thì nhà nào cũng nên có một bức ảnh trắng men ngủ sắc của Hiệu **HƯƠNG KY PHOTÔ HANOI** để lúc nào cũng ngắm cái chân dung tươi đẹp của mình.

CÁC HIỆU BUÔN TO ĐỀU CÓ BÁN LẺ CẢ

THUỐC LẠO HOÀNH - PHÁT

雙雁為記 註冊商標

LY SENG BAO 42 HÀNG BỒ HANOI

售代有均店商大省各烟京發宏

PHƯỚC-AN THU'ONG-QUAN

福安商館
CƠ PHẦN HỮU HẠN VÔ DANH CÔNG-TY
Số vốn 42.100\$00

Hội chúng tôi thành lập đã trôi một năm, từng cuộc phân làm 3 số:

- Quinhon** chuyên biễn thổ hóa, thổ hóa xuất cảng, nhập cảng.
- Pleiku** thổ hóa.
- Goboi** chuyên làm ng' ở nước mắm cũng có bán đồ thổ hóa và mua thổ hóa.

Tại Qui-nhon có một Garage để chứa và đóng xe, lại có bán đủ những đồ phụ tùng về xe hơi.

Mỗi đây có lãnh xe thơ Quinhon Kontum.

Chúng tôi mới bắt đầu bước lên đường kinh-lẽ ở ăn giữ mực, buôn bán phải chăng, xin anh em đồng hương để lòng, chiếu cố cho cảm ơn.

TRỊ SỰ BAN kinh cáo

DẦU CÙ-LÀ THIẾT

Dầu CÙ-LÀ THIẾT, đã dư hai mươi năm danh tiếng, chuyên trị những bệnh sưng đau rất công hiệu:

Dầu CÙ-LÀ THIẾT, trị như đầu, số mỗi viên mình muốn cầm, thoa vào bên sưng, lỗ mũi, và đánh xương sống vài lần, thì bình minh tức thời.

Dầu CÙ-LÀ THIẾT, trị đau lưng, trật gân, sưng lác lóc, thoa vào vào, rồi lấy bông gòn quấn mấy chỗ đau ấy lại trong giây phút, bệnh được an thuyền.

Dầu CÙ-LÀ THIẾT, trị đau tai, nhứt răng, lấy nó mà vẩy cũng nhứt vào chơn răng, nhứt rất hay, hết đau liền.

Dầu CÙ-LÀ THIẾT, trị đau bụng (trắng thực) tức ngực cũng giỏi.

Dầu CÙ-LÀ THIẾT, trị thương tích, thụ cơ nọc rắn, thoa vào được bình yên vô sự.

Mỗi người hộ hành, nên nhớ lấy thân một ve CÙ-LÀ THIẾT vì nó là thuốc bá chứng, nam phụ lão ấu đều dùng được cả. Xin hỏi Ông Bà có đồng thuốc qui báu này rồi, thì mới biết sự thần diệu của nó; đừng phải ngại, kẻo làm đổ giá mao. Muốn có dầu CÙ-LÀ THIẾT thì hãy mua thử của nhà thuốc **NGUYỄN-VAN-TRÍ**, Bảo chế sư ở Mỹ Tho, (Cochinchine) làm mới là thiết tốt.

Thuốc bán theo lịch hoa giao ngân. Định Giá như vậy:

Đơn lẻ mỗi ve nhỏ 0530. Đơn lẻ mỗi ve vừa 0550. Đơn lẻ mỗi ve lớn 0580.

Còn mua về bán lại, sẽ tính giá riêng, tùy theo mua nhiều hay ít.

NGUYỄN-VAN-TRÍ Pharmacien diplômé Bảo chế sư

Có bằng cấp trường Cao đẳng, Hàng-cấp

Chuyên môn về đã có tâm việc Nhà-Nước lâu năm

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

188-140, Bđ Tổng-độc-Phượng (CHOLON)

Bản hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, Ang Thượng-hải như là: lenh, xuyên, trầu, cầm-nhung, cầm-châu v. ... Hàng thiết thổ, thiết hèn, hàng nhuộm đều mặc đến rách không sợ sợ phai trở. Bán lẻ đủ các thứ hàng bombay, hàng Nhựt-bản v. ... Khăn đũi đầu rít và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp.

Trên bán sỉ và lẻ đủ thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teinture Idéale" danh tiếng thuốc này ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bản hiệu chế tạo bằng nhào nhào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0575 tại bản hiệu, mua cả có hươ-hồng.

Bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm công các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thư thường-nghị

TÂN-LỢI
188-140, Bđ Tổng-độc-Phượng Cholon

Directeur Gérant, Hân-thức-Không

NAM - KỲ

TRỪ-TÊ, BỒ-UYEẾT, GIẢI-LAO?

Hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG HOCMON

TẾ-CẤP PHỒ-NGUY TAM-THÀNH-DƯỢC

Có ba thứ thuốc hay, đã giúp nhiều bệnh mạnh nên gọi là **TAM-THÀNH-DƯỢC**

1. **Thần hiệu tế bại hoàn** — Kinh cáo đồng bào ai mắc bệnh tế bại nhược (nội thể nào mau mau gọi thư đến bản hiệu TẠO NHƠN DƯƠNG Hóc-môn tiếp lấy thuốc trừ tế bại nhược thì ắt được mau khỏi, giá mỗi hộp 1500 V. như có kẻ nghèo nàn không tiền mà vươn lấy bệnh tế, lập tức viết thư đến bản hiệu vui lòng gửi thuốc cho không.

Quyết — Bức thư Ngón.

2. **Sĩ lao bổ tạn hoàn**, là thứ bổ tinh thần cho quí ông quí thầy, quí học sanh bổ phổi trừ mệt mỏi; bổ lao giải trí. Giá mỗi hộp 1500

3. **Điều kinh bạch đới hoàn**, quí cô, quí bà dùng bổ huyết điều kinh và trừ bạch đới hay trị xây sầm, hết sốt ruột, hết nhức mỏi, đồng tư nhuận da thớ rất hay mỗi hộp 1500

Bản hiệu có chế **LÀO-THỰC-DIA** (củi chưng chín) **LỘC-GIÁC-GIAO** nấu kỹ thường dùng, để làm thuốc, hoặc dùng thêm muối, mỗi lượng giá 1500.

Thư quí vị đồng bào 3 thứ thuốc nói trên đây, toàn là tinh chất cao lương phòng vị tinh chế. **THÍNH** quí cô, quí thầy dùng mà bổ dưỡng thì ắt được thường cường quí thể thấy tinh thần thoải mái.

CÁCH GỬI : Mua thuốc, thư, hoặc Mandat thì gửi

M. TRƯƠNG MINH Y Directeur TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG,
N° 4 Rue de la Gare HOC-MON (GIA-ĐINH)

Quí ngài có mua ba thứ thuốc này, xin nhớ mua mandat gửi trước (lệ hơn chữ poste) Hóc-môn không có cách gửi contre remboursement

Muốn đến bản hiệu do ngay bên xe lửa đây.

